

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 4.3.2010
COM(2010)74 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА**

**ОТНОСНО ОПЕРАЦИИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ В РАМКИТЕ НА ВЪНШНИЯ
МАНДАТ НА ЕИБ ПРЕЗ 2008 Г.**

SEC(2010)186 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА**

**ОТНОСНО ОПЕРАЦИИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ В РАМКИТЕ НА ВЪНШНИЯ
МАНДАТ НА ЕИБ ПРЕЗ 2008 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
2.	ОПЕРАЦИИ ПО ФИНАНСИРАНЕ	4
2.1.	Преглед на общия размер на финансирането от ЕИБ в регионите в обхвата на Решението	4
2.2.	Принос за осъществяване на политическите цели на ЕС.....	6
2.3.	Разпределение по сектори	9
2.4.	Въздействие и добавена стойност на операциите на ЕИБ	10
3.	СЪТРУДНИЧЕСТВО С КОМИСИЯТА	12
4.	СЪТРУДНИЧЕСТВО С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Решение 633/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година (наричано по-долу „Решението“), с което се заменя Решение 2006/1016/ЕО на Съвета за предоставяне на гаранция от Общността на Европейската инвестиционна банка в случай на загуби по заеми и гаранции по заеми за проекти, осъществявани извън Общността, от Комисията се изисква да докладва ежегодно на Европейския парламент и Съвета относно операциите на ЕИБ по финансиране, за които е предоставена гаранция, въз основа на годишните доклади на ЕИБ.

В настоящия доклад (наричан по-долу „докладът“) се прави преглед на извършените през 2008 г. операции на ЕИБ по финансиране (наричани по-долу „операциите в рамките на мандата“), както и на приноса на операциите на ЕИБ по финансиране за изпълнението на целите на външната политика на Общността, като се отчитат оперативните цели на ЕИБ. Извън Европейския съюз ЕИБ отпуска и заеми от собствените си ресурси и на собствен риск съгласно разпоредбите на член 16 от устава си. В доклада са включени и обобщени данни на тези операции, за да бъде осигурена пълна информация относно дейността на ЕИБ в регионите в обхвата на Решението. Освен това в доклада има и сведения относно сътрудничеството между ЕИБ и Комисията, както и между ЕИБ и други международни финансови институции (МФИ) и дарители на двустранна основа.

Решението изисква до 2010 г. под надзора на ръководен комитет от „мъдреци“ да се извърши основен междинен преглед на външния мандат на ЕИБ. Съгласно разпоредбите на Решението в момента един външен оценител извършва по поръчка на Комисията оценка в контекста на този междинен преглед. Въз основа на оценката и на препоръките на ръководния комитет не по-късно от 30 април 2010 г. Комисията ще представи на Европейския парламент и Съвета междинен доклад и предложение за изменение на Решението съгласно процедурата за съвместно вземане на решения.

С междинния преглед ще бъде осигурена по-задълбочена оценка на въздействието и ефективността на операциите на ЕИБ в рамките на мандата в сравнение с оценката, която може да се направи в контекста на годишния доклад на Комисията. Интензивността на сътрудничеството с международните финансови институции и дарителите на двустранна основа ще бъде оценена по-подробно в междинния преглед съгласно член 4, параграф 3 от Решението. Междинният преглед се основава на интервюта, допитвания, проучване на конкретни случаи и посещения на място, извършвани от външните оценители, службата на ЕИБ по оценяването и „мъдреците“. Съдържанието на настоящия доклад бе адаптирано, за да не се припокрива с работата, извършвана в рамките на междинния преглед.

В доклада се прави оценка на операциите на ЕИБ по финансиране в рамките на мандата от гледна точка на добавената стойност и приноса им за изпълнението на целите на външната политика на Общността по подхода на кабинетното проучване. Въпросът дали други операции биха допринесли по-съществено — в сравнение с извършените от ЕИБ операции — за постигането на същите цели е извън обхвата на годишния доклад. В доклада се разглежда добавената стойност на проектите на ЕИБ, изпълнявани по подписани през 2008 г. по силата на Решението договори, съгласно заключенията на ЕИБ, получени при процедурата по подбор и оценка на проектите. Следователно информацията се отнася до проекти, които предстои да бъдат изпълнени и резултатът

от които обикновено се включва в докладите за последваща оценка, изготвяни редовно от дирекцията на ЕИБ по оценяването.

По-подробна информация и таблици със статистически данни за гореспоменатите дейности, включително данни на проектно, секторно, държавно и регионално ниво, има в придружителния служебен работен документ (наричан по-долу „СРД“)¹. Препратките в настоящия доклад към таблици се отнасят до СРД, освен ако е посочено друго.

2. ОПЕРАЦИИ ПО ФИНАНСИРАНЕ

2.1. Преглед на общия размер на финансирането от ЕИБ в регионите в обхвата на Решението

- Общият размер на заемите по подписани договори в регионите в обхвата на Решението — включващ операциите в рамките на мандата и операциите на ЕИБ на собствен риск — остана стабилен, на равнище около 5,5 милиарда EUR през 2007 г. и 2008 г. Увеличението на общия размер на заемите в рамките на мандата с около 9 % бе компенсирано от равностойно намаление на операциите на собствен риск.
- В следната таблица са представени данни за размера на финансирането от ЕИБ през 2007 г. и 2008 г. в регионите в обхвата на външния мандат.

Таблица 1: Финансиране от ЕИБ през 2007 г. и 2008 г.

Държави (в млн. EUR)	Операции в рамките на мандата						Операции на ЕИБ на собствен риск (2)		Общо	
	Цялостна гаранция		Гаранция срещу политически рискове		Общо		2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.
	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.	2007 г.	2008 г.				
Държави в процес на присъединяване, в т.ч.: -мандат 2000— 2007 г. -мандат 2007— 2013 г.	1 630 1 242 388	1 094 - 1 094	120 120 0	915 - 915	1 750 1 362 388	2 009 - 2 009	1 176	1 444	2 926	3 453
Средиземноморски държави, в т.ч.: - мандат 2000— 2007 г. - мандат 2007— 2013 г.	840 0 840	1 103 - 1 103	365 0 365	92 - 92	1 205 0 1 205	1 195 - 1 195	185	33	1 390	1 228
Държави от Източна Европа, Южен Кавказ и Русия, в т.ч.: - мандат 2000— 2007 г. - мандат 2007— 2013 г.	230 230 0	170 - 170	0 0 0	0 - 0	230 230 0	170 - 170	0	0	230	170

¹ SEC(2009)[...]

Азия и Латинска Америка	27	200	398	269	425	469	500	0	925	469
- мандат 2000—2007 г.	0	-	120	-	120	-				
- мандат 2007—2013 г.	27	200	278	269	305	469				
Южна Африка	88	73	25	130	113	203	0	0	113	203
- мандат 2000—2007 г.	88	-	25	-	113	-				
- мандат 2007—2013 г.	0	73	0	130	0	203				
Общо	2 815	2 640	908	1 406	3 723	4 046	1 861	1 477	5 584	5 523
- мандат 2000—2007 г.	1 560	-	265	-	1 825	-				
- мандат 2007—2013 г.	1 255	2 640	643	1 406	1 898	4 046				

(1) Тези операции бяха определени като „операции по финансиране с поделение на риска“ в рамките на мандата 2000—2007 г.

(2) Операции на ЕИБ на собствен риск, извършени с помощта на следните кредитни инструменти:

- предприєдинителен инструмент: финансов пакет от 19,5 млрд. EUR за периода 1998—2010 г.

- инструмент за средиземноморско партньорство II: 2 млрд. EUR за 2007—2013 г.

- инструмент за устойчивост на енергетиката и сигурност на доставките: 3 млрд. EUR за 2007—2013 г.

По отношение на **операциите в рамките на мандата 2008** бе първата пълна година от изпълнението на сегашния външен мандат, тъй като първите договори за заеми съгласно Решението бяха подписани през втората половина на 2007 г., след подписването на гаранционното споразумение между Комисията и ЕИБ през август 2007 г.

Заемите от ЕИБ съгласно Решението достигнаха 4 млрд. EUR през 2008 г., а общият размер на заемите по подписани договори съгласно Решението — 5,9 млрд. EUR. Финансовата и икономическата криза обаче се отразиха неблагоприятно на планираните инвестиционни проекти, особено в Източна Европа и Русия. Освен това поради конфликта с Русия в Грузия и политическата и икономическата нестабилност в Украйна някои проекти не бяха продължени. Понастоящем Комисията и ЕИБ анализират причините за бавния напредък на изпълнението на проектите в този регион, включително възможните пречки и ограничения, произтичащи от самия мандат.

През 2008 г. за 64 % от заемите по подписани договори в рамките на мандата беше предоставена **цялостна гаранция**, а за 36 % — **гаранция срещу политически рискове**. По отношение на общия размер държавите в процес на присъединяване (915 млн. EUR) бяха най-големият регион — бенефициер по гаранцията срещу политически рискове.

Общият размер на **заемите от ЕИБ на собствен риск** за регионите в обхвата на Решението възлезе на 1,5 млрд. EUR през 2008 г. в сравнение с 1,9 млрд. EUR през 2007 г. Това представляваше 27 % от общия обем на дейностите на ЕИБ по финансиране — в рамките на мандата и на собствен риск — в тези региони. Операциите на собствен риск в държавите в процес на присъединяване, за които съгласно Решението ЕИБ е специално насърчена да увеличава операциите си без използване на гаранция от Общността, нараснаха с 23 %. 98 % от операциите на ЕИБ по финансиране на собствен риск бяха извършени с помощта на предприєдинителния

инструмент на банката. Турция е най-големият получател с 82 % от кредитирането по този инструмент, докато в Хърватия и Сърбия са подписани договори съответно за 12 % и 6 % от кредитирането. Дейността на ЕИБ бе съсредоточена върху операции в частния сектор, като кредитните линии (главно за малките и средните предприятия — МСП) представляваха 64 % от подписаните договори за заеми. В Средиземноморския регион ЕИБ подписа два договора за заем на собствен риск — с общ размер на 33 млн. EUR, за финансиране на частни научноизследователски проекти в областта на фармацията в Израел по механизма за финансиране с поделение на риска — съвместна инициатива на Комисията и ЕИБ.

2.2. Принос за осъществяване на политическите цели на ЕС

Предназначението на операциите на ЕИБ съгласно Решението е да се подкрепят съответните цели на външната политика на Общността. По-специално в Решението се предвижда чрез външните операции на ЕИБ да се допринася за постигането на някои конкретни политически цели. В таблица 2 по-долу са представени в обобщен вид основните цели на операциите на ЕИБ по финансиране в регионите в обхвата на Решението.

Таблица 2: Обобщение на основните цели на операциите на ЕИБ по финансиране съгласно Решението

Основни цели съгласно Решението	Държави в процес на присъединяване	Средиземноморски държави	Източни съседи и Русия	Азия и Латинска Америка	Южна Африка
Енергетика – Сигурност на доставките	X	X	X	X	X
Опазване на околната среда	X	X	X	X	X
Развитие на частния сектор, МСП	X	X			X
Развитие на инфраструктурата, включително разширяване на трансевропейските мрежи (TEM)	X	X	X		X
Предприсъединителна подкрепа	X				
Подпомагане на присъствието на ЕС				X	

Приносът на ЕИБ за постигане на политическите цели на ЕС, заложи в Решението, е разгледан в СРД. Трябва да се отбележи, че оперативните цели на ЕИБ, произтичащи от политическите цели на ЕС, се приемат като подходящи мерки за постигането на целите на външната политика на Общността. Това важи особено за държавите в процес на присъединяване, където широкото определение за „предприсъединителна подкрепа“ е отразено в приоритетите на ЕИБ за кредитирането, съответстващи на приоритетите в ЕС.

Подкрепата за **енергийната сигурност** и **опазването на околната среда** са общи цели за всички региони, обхванати от Решението. Специалните политически цели по региони и съответстващите им дейности по финансиране, извършени във всеки регион, са подробно разгледани в СРД. В следната таблица са представени обемите на операциите на ЕИБ по договорите, подписани през 2008 г. съгласно Решението, в подкрепа на горепосочените цели и на устойчивостта на общностите.

Таблица 3: Операции на ЕИБ по подписани през 2008 г. договори в подкрепа на енергийната сигурност, опазването на околната среда и устойчивостта на общностите

	<u>Млн. EUR</u>
Енергийна сигурност	403
Опазване на околната среда	661
- Борба с изменението на климата	541
- Намаляване на промишленото замърсяване	55
- Води и отпадъчни води	65
Устойчивост на общностите (за сравнение)	1,389
- Устойчиво развиващ се градски обществен транспорт	819
- Обновяване и възстановяване на градските райони	300
- Градска инфраструктура и обществени пространства	50
- Социално жилищно настаняване	150
- Здравеопазване	70

За да се гарантира сигурността на доставките на нефт, газ и електричество, с инвестициите на ЕИБ беше насърчавана диверсификацията от гледна точка на доставчиците и маршрутите за преноса на енергия. В този контекст разширяването на трансевропейските енергийни мрежи към трети държави е ясен приоритет наред с рехабилитацията на съществуващата и изграждането на нова инфраструктура и мрежи в държавите производители и транзитните държави. Повишението на енергийната ефективност и засиленото използване на енергия от възобновяеми източници имат решителен принос за постигане на устойчивост, сигурност и конкурентоспособност на енергетиката и за намаляване на зависимостта от външните доставки.

Подкрепа за опазването на околната среда и за устойчивостта на общностите беше оказана чрез 15 проекта във всички региони в обхвата на Решението. Тази подкрепа беше в размер на 2 млрд., или 51 % от общия размер на заемите в рамките на мандата, и включваше инвестиции за борба с изменението на климата, за подобряване на околната среда и здравеопазването и за насърчаване на устойчивостта на общностите, по-специално чрез инвестиции в областта на градския обществен транспорт и обновяването на градските райони.

В по-общ план, за всички проекти, които финансира, ЕИБ отделя специално внимание на въпроса за **екологичната устойчивост**, като се съсредоточава върху оценката на въздействието на предложените инвестиции върху околната среда и адекватността на мерките за смекчаване на въздействието. По-специално, свързаните с изменението на климата, с биологичното разнообразие и с екосистемите съображения са неразделна част от политиката и практиката на ЕИБ по отпускане на заеми. През 2008 г. бе проведена обществена консултация с вътрешни и външни заинтересовани лица във връзка с преразглеждането на Декларацията на ЕИБ относно екологичните и социалните принципи и стандарти. Като цяло ангажиментът на ЕИБ към добрата практика, основаваща се на принципите и стандартите на ЕС, бе засилен (особено в

областта на климатичните изменения), социалните стандарти бяха обвързани с правата на човека по по-ясен начин, общият подход на ЕИБ във всички региони на дейността ѝ бе подчертан, а изискванията на банката бяха като цяло изяснени.

2.3. Разпределение по сектори

В таблица 4 по-долу е представено в обобщен вид разпределението по региони и сектори на операциите на ЕИБ за 2008 г. съгласно Решението.

Таблица 4: Разпределение по сектори на операциите по договори, подписани през 2008 г. (млн. EUR)

Регион	Общо	Енергетика	Транспорт	Градска инфраструктура	Кредитни линии за МСП	Далекосъобщения	Промисленост и услуги	Водоснабдяване и канализация
Държави в процес на присъединяване	2,009	303 15 %	906 45%	350 17%	315 16%	0 0%	70 3%	65 3%
Средиземноморски държави	1,195	841 70 %	247 21%	0 0%	52 4%	0 0%	55 5%	0 0%
Източни съседи и Русия	170	150 88 %	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	20 12%	0 0%
Азия и Латинска Америка	469	101 21 %	0 0%	0 0%	100 21%	269 57%	0 0%	0 0%
Южна Африка	203	0 0%	0 0%	150 74%	0 0%	0 0%	53 26%	0 0%
Всичко	4,045	1,394 34 %	1,153 29%	500 12%	467 12%	269 7%	198 5%	65 2%

Със своя дял от 34 % от общото финансиране в рамките на мандата **енергетиката** е най-големият получател на заеми от ЕИБ през 2008 г. Редица енергийни проекти в държавите партньори бяха насочени както към задоволяване на нарасналото търсене на енергия, дължащо се по-специално на икономическото развитие и нарастването на населението, така и към подкрепа на политиката на ЕС в областта на енергийната ефективност и на климатичните изменения чрез осигуряване на достъп на населението до съвременни и икономически по-ефективни източници на енергия.

60 % от финансирането в областта на енергетиката бяха усвоени по проекти за производство и пренос на енергия в Средиземноморския регион, където енергетиката остава основен приоритет. В Украйна ЕИБ съфинансира изграждането на електропровод, даващ възможност за свързване с трансевропейските енергийни мрежи. В Турция и Индия ЕИБ отпусна на финансови посредници заеми за финансиране на инвестиции в областта на околната среда, енергетиката и смекчаването на климатичните изменения, включително за производство на енергия от възобновяеми източници и енергийна ефективност. В Южна Африка ЕИБ финансира изграждането на

едно съоръжение за производство на тънкослойни фотоволтаични модули², които са важен елемент за производството на енергия от възобновяеми източници.

За **транспорта**, в т.ч. за железопътна, пътна и пристанищна инфраструктура и инфраструктура за градския транспорт, през 2008 г. бяха предназначени 29 % от общото кредитиране в рамките на мандата. По-голямата част от заемите (71 %) в транспортния сектор бяха отпуснати в Турция за финансиране на големи проекти в областта на градския обществен транспорт. В Средиземноморския регион по-голямата част от кредитирането бе в подкрепа на инвестиции за осъвременяване на инфраструктурата с цел повишаване на ефективността на пътнотранспортните оси и увеличаване на скоростта на движение по тях. Развитието на транспортните оси, свързвани с трансевропейските мрежи, включваше три проекта в Западните Балкани на стойност 7 % от общия размер на заемите за транспорта през 2008 г.

Градската инфраструктура е третият сектор по размера на договореното финансиране от ЕИБ през 2008 г. — 500 млн. EUR (или 12 % от общия размер на заемите). Като цяло проектите имаха за цел насърчаване на устойчивостта на общностите и се състояха главно в укрепване на обществени сгради в Турция и Сърбия, както и финансиране на социалното жилищно настаняване на достъпни цени и на съответната градска инфраструктура в Южна Африка.

Кредитните линии в подкрепа на развитието на частния сектор (МСП) представляваха 12 % от общия размер на заемите, като най-голям дял (68 %) от тях беше предоставен в държавите в процес на присъединяване. В съответствие с поетия в рамките на антикризисните мерки ангажимент за увеличаване на заемите за МСП с цел насърчаване на растежа и заетостта в ЕС, ЕИБ засили подкрепата си за МСП както съгласно Решението, така и — в по-голяма степен — чрез предприсъединителния инструмент, по който бяха подписани договори за още 920 млн. EUR под формата на кредитни линии за МСП в Турция и Хърватия.

В Латинска Америка по два проекта бе осигурено финансиране за инфраструктурата в сектора на **далекосъобщенията** (възлизащо на 7 % от общия размер на заемите през 2008 г.), докато **промишлеността и услугите** (в т.ч. един проект в областта на здравеопазването в Сърбия) получи финансиране във всички региони в рамките на мандата освен в Азия и Латинска Америка.

В Западните Балкани бяха финансирани два проекта за рехабилитация на инфраструктурата за **водоснабдяване и канализация**.

2.4. Въздействие и добавена стойност на операциите на ЕИБ

Кабинетният преглед във връзка с добавената стойност на операциите на ЕИБ се основава на предварителните оценки, които службите на ЕИБ рутинно извършват за всяка отделна операция. Тези оценки се правят въз основа на рамка, която се състои от следните три стълба, базиращи се на редица критерии и показатели.

Стълб 1: приносът за общите цели и приоритети съгласно мандата;

² Инвестицията е отчетена в рамките на сектор „Промисленост и услуги“ и непряко допринася за постигане на политическите цели на ЕС за устойчиво производство на енергия и смекчаване на климатичните изменения.

Стълб 2: качеството и надеждността на проекта, т.е. икономическата, техническата, финансовата и екологичната надеждност на проекта, както и способността на ръководителите да планират и изпълнят проекта;

Стълб 3: приносът на ЕИБ във финансово и нефинансово изражение, т.е. по-дълги срокове до падежа и гратисни срокове, изгодни лихвени проценти, инструменти за рисковото финансиране, както и промени в планирането на проектите, свързаните с проектите условия и техническа помощ.

Рамката, която се прилага за операциите в държавите в процес на присъединяване, наричана „рамката за добавената стойност“, е същата като тази, която се използва за операциите по финансиране в ЕС. Във всички други региони в обхвата на Решението през 2007 г. ЕИБ въведе Рамката за оценка на икономическото и социалното въздействие, която отразява различните потребности и характерни черти и съответните цели на кредитирането във всеки от географските региони.

Тази оценка се извършва предварително от ЕИБ въз основа на факти и данни, събрани по време на оценяването на проектите. Рамката е разработена така, че да позволява набавянето на информация и сравнителни показатели през целия жизнен цикъл на проекта, особено за целите на наблюдението и последващата оценка.

Таблица 5: Разпределение на операциите по договори, подписани съгласно Решението през 2008 г., според добавената им стойност

<i>Въздействие</i>	Стълб 1	Стълб 2 – инвестиционни заеми	Стълб 2 — заеми чрез посредник (за МСП)	Стълб 3
Високо	33 (79%)	15 (48%)	1 (9%)	27 (64%)
Средно	9 (21%)	14 (45%)	10 (91%)	15 (36%)
Умерено	0	2 (7%)	0	0
Ниско	0	0	0	0
Общо	42 (100%)	31 (100%)	11 (100%)	42 (100%)

Според данните в горната таблица 79 % от операциите на ЕИБ по подписани договори съгласно мандата през 2008 г. се смятат за съответстващи във висока степен на целите и приоритетите на мандата, докато при 21 % от тях въздействието е определено като „средно“. Благодарение на предварителното проучване на операциите от страна на ЕИБ няма проекти по стълб 1, чието въздействие да е оценено като „умерено“ или „ниско“.

При операциите по стълб 2 — инвестиционни заеми, делът на проектите, чието въздействие е определено като „високо“, възлиза на 48 %; като „средно“ бе определено въздействието на 45 % от проектите. Въздействието на два инвестиционни проекта (6 %) бе оценено като „умерено“, което се дължи отчасти на ограничените управленски способности на организаторите на проектите. В такива случаи ЕИБ се стреми да подобри положението чрез условията по заема и чрез техническа помощ. Що се отнася до заемите за МСП чрез посредник, въздействието на десет операции по стълб 2 бе оценено като „средно“, а на една — като „високо“. Преобладаващият дял на операциите с посредник, чието въздействие е оценено като „средно“, обикновено отразява качествата на финансовите посредници.

Що се отнася до приноса на ЕИБ за проектите по стълб 3, при 64 % от проектите той е бил „висок“, а при 36 % — „среден“.

Извършваната в момента външна оценка на мандата на ЕИБ извън ЕС ще осигури задълбочен последващ анализ на въздействието и добавената стойност на операциите на банката.

3. СЪТРУДНИЧЕСТВО С КОМИСИЯТА

С Решението Комисията и ЕИБ се приканват да повишат степента на съгласуваност на действията на ЕИБ спрямо външните политики на ЕС с цел максимизиране на ползите от взаимодействието между финансирането от ЕИБ и бюджетните ресурси на ЕС, главно чрез редовен и систематичен диалог и ранно консултиране по политиките, стратегиите и планирането на проектите. За тази цел Комисията и ЕИБ решиха да сключат специален меморандум за разбирателство, в който се определят редът и условията на това засилено сътрудничество. Той бе подписан на 26 май 2008 г.

За да повишат степента на съгласуваност на общата подкрепа от ЕС в регионите, обхванати от външния мандат, Комисията и ЕИБ си сътрудничат активно при използването на инструментите, при които финансирането от ЕИБ е комбинирано с отпускането на бюджетни ресурси на ЕС, по-специално по линия на Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) и Европейския инструмент за съседство и партньорство. Редица нови инициативи, лансирани по линия на тези инструменти, са предназначени за подкрепа на инвестициите в регионите в обхвата на Решението, както и за насърчаване на сътрудничеството между Комисията, ЕИБ и другите МФИ.

В Западните Балкани Комисията, ЕИБ, Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ) работиха успоредно с държавите-членки за създаването на инвестиционна рамка за Западните Балкани, в която се съчетават кредитирането от ЕИБ—ЕБВР—БРСЕ и координацията на безвъзмездните средства по линия на един съвместен механизъм за отпускане на безвъзмездни средства. Безвъзмездни средства по този инициатива се отпускат по линия на ИПП от ЕИБ, ЕБВР и БРСЕ, както и от държавите-членки. Едновременно с това диалогът на ЕИБ на институционална и секторна основа с Комисията и други МФИ бе засилен с помощта на една консултативна група на МФИ.

По отношение на Средиземноморския регион и с цел подпомагане на финансирането, което ЕИБ предоставя от собствените си ресурси, банката управлява бюджетните ресурси на ЕС за техническа помощ и рисково финансиране. Освен това за някои заеми от ЕИБ може да се ползват субсидии за лихвите. През 2008 г. в средиземноморските държави бяха договорени 14 операции за предоставяне на техническа помощ на обща стойност 16,8 млн. EUR. Операциите по рисково финансиране възлязоха на 62 млн. EUR, което представляваше увеличение с 32 % в сравнение с 2007 г.

През 2008 г. Комисията създаде механизма за инвестиции по линия на добросъседството, чието предназначение е набиране на допълнителни средства за финансиране за инфраструктурни проекти, главно в областта на енергетиката, транспорта и околната среда на цялата територия в обхвата на европейската политика за добросъседство, чрез осигуряване на безвъзмездни средства за операциите по кредитиране на европейските МФИ и европейските двустранни институции. ЕИБ управлява и доверителния фонд на механизма за инвестиции по линия на

добросъседството, чрез който се обединяват вноските на държавите-членки и другите дарители.

В подкрепа на Южна Африка ЕИБ подпомогна Комисията при планирането и прилагането на целевите инструменти за рисково финансиране със средства от ЕС, предназначени за южноафриканските МСП. Вторият инструмент за рисково финансиране в размер от 50 млн. EUR за срок от пет години се прилага по график.

4. СЪТРУДНИЧЕСТВО С МЕЖДУНАРОДНИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

През 2008 г. ЕИБ работеше в сътрудничество с други МФИ и европейски двустранни институции в рамките на външния си мандат за кредитиране, както и по линия на инструментите си за кредитиране на собствен риск и съгласно Споразумението от Котону за държавите от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (АКТБ). Координирането с МФИ бе засилено чрез редица действия, в т.ч. чрез наблюдение на дейностите на МФИ, преразглеждане на институционалните споразумения между ЕИБ и други МФИ и проследяване на напредъка в оперативното сътрудничество, с цел максимизиране на ползите от взаимодействието между съответните възможности и умения на ЕИБ и другите МФИ.

По-конкретно, банката си сътрудничеса с други МФИ както чрез междуинституционално участие в хоризонталните инициативи и теми (като околна среда, управление на риска, планиране и бюджет, правни въпроси, вътрешен одит, оценяване, участие в годишните срещи на МФИ), така и под формата на оперативно сътрудничество, диференцирано по региони. Както бе споменато в глава 3, в рамките на платформите, създадени от Комисията, ЕИБ и други МФИ, в Западните Балкани и в съседните на ЕС държави бе постигнато високо равнище на сътрудничество. В СРД е представен списък на операциите, съфинансирани от ЕИБ и други МФИ или европейски двустранни институции през 2008 г. По отношение на общия размер през 2008 г. делът на заемите на ЕИБ, съфинансирани заедно с други МФИ или европейски двустранни институции, представляваше 55 % от заемите по подписани договори съгласно Решението, в сравнение с 42 % през 2007 г. При рисковото финансиране съфинансираните операции представляваха 50 % от заемите по подписани договори.

В Турция ЕИБ продължи отдавнашното си сътрудничество с други МФИ и европейски двустранни институции, резултатът от което е съфинансирането на голям брой проекти както в рамките на мандата, така и по линия на предприсъединителния инструмент. През ноември 2008 г. в Турция започна дейност ЕБВР. Във връзка с това през януари 2009 г. Комисията, ЕИБ и ЕБВР сключиха споразумение за осигуряване на координация между институциите и оптимално използване от страна на Турция на допълнителните ресурси и експертните познания на ЕБВР.

Предвид на финансовата криза Европейската комисия (ЕК) и МФИ, в т.ч. ЕИБ, засилиха взаимните консултации и сътрудничеството си в рамките на пакет от антикризисни мерки по линия на ИПП, с цел координирани действия на ЕК и МФИ за Западните Балкани и Турция.

В съседните на ЕС държави бе засилено оперативното сътрудничество с други МФИ (ЕБВР, БРСЕ, Скандинавската инвестиционна банка, Черноморската банка за търговия и развитие) и европейски двустранни институции (Agence Française de Développement

— AFD, Kreditanstalt für Wiederaufbau — KfW, Oesterreichische Entwicklungsbank) във връзка с механизма за инвестиции по линия на добросъседството. За Източния и за Южния регион бяха планирани поредица от съвместни проекти, подпомагани с безвъзмездни средства от ЕО, с определяне на водеща МФИ.

В южните съседни държави / средиземноморските държави ЕИБ продължи тясното си сътрудничество с европейските двустранни институции, по-конкретно с AFD и KfW. Освен това ЕИБ засили диалога със Световната банка, включително по конкретни области като енергетиката, и продължи институционалния диалог със Световната банка, МВФ и ЕК в рамките на Люксембургската група.

В източните съседни държави и Русия институционалният и оперативният диалог с ЕБВР бе засилен съгласно тристранния меморандум за разбирателство ЕК—ЕИБ—ЕБВР. Това включва планирането на поредица от съвместни проекти и изготвянето на споразумение за рамковите политики за всеки допустим за финансиране сектор под ръководството на Комисията. Договорите за първите съвместни проекти на ЕИБ и ЕБВР в рамките на мандата 2007—2013 г. бяха подписани в Украйна и Република Молдова.

В Азия и Латинска Америка ЕИБ осъществяваше оперативно сътрудничество с Азиатската банка за развитие, включващо установяване на възможностите за съфинансиране, вследствие на подписването на меморандум за разбирателство през 2007 г. През 2008 г. ЕИБ подписа и съвместна декларация за сътрудничество с Corporación Andina de Fomento (CAF).

В Южна Африка проектът на ЕИБ в областта на социалното жилищно настаняване представляваше допълнение към операциите на AFD и Нидерландското финансово дружество за развитие в тази област.

В рамките на ежегодното си посещение в институциите на ЕС изпълнителните директори на Световната банка за ЕС посетиха ЕИБ през март 2008 г. и се срещнаха с членовете на Управителния комитет на ЕИБ и със служители.

През юни 2008 г. ЕИБ подписа съвместна декларация за сътрудничество с БРСЕ, в която се очертават различни области на общ интерес и механизми за сътрудничество между двете институции, като особено се набляга върху социалния сектор, развитието на градските райони, човешкия капитал и околната среда. Освен това ЕИБ получи статут на наблюдател в Черноморската банка за търговия и развитие.

От съществено значение е фактът, че в ЕИБ започна вътрешно обсъждане по въпроса как да се насърчава взаимното доверие между съфинансиращите един и същ проект МФИ, за да се оптимизират взаимодействието и ефективността в полза на кредитополучателите. Тази концепция намира принципна подкрепа от други големи МФИ и европейски двустранни институции и ще бъде разработвана още в бъдеще, като се започне с една пилотна програма с AFD и KfW.